

Nedávné volby v Bangladéši

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2014 o nedávných volbách v Bangladéši (2014/2516(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Bangladéši, zejména na usnesení ze dne 21. listopadu 2013 na téma Bangladéš: lidská práva a nadcházející volby¹, 23. května 2013 o pracovních podmínkách a zdravotních a bezpečnostních normách v souvislosti s nedávnými požáry závodů a zhroutilím budovy v Bangladéši², 14. března 2013 o situaci v Bangladéši³ a 17. ledna 2013 o nedávných obětech požárů v textilních továrnách, zejména v Bangladéši⁴,
 - s ohledem na prohlášení vysoké představitelky Catherine Ashtonové o parlamentních volbách v Bangladéši, které učinila jménem Evropské unie dne 9. ledna 2014, a na její prohlášení o přípravách na všeobecné volby v Bangladéši ze dne 30. listopadu 2013,
 - s ohledem na prohlášení mluvčí vysoké představitelky Catherine Ashtonové o volební pozorovatelské misi EU v Bangladéši, které bylo zveřejněno dne 20. prosince 2013,
 - s ohledem na tiskovou zprávu vysoké komisařky OSN pro lidská práva Navi Pillayové nazvanou „Kvůli politické hře s ohněm balancuje Bangladéš na hraně“ a vydanou dne 1. prosince 2013,
 - s ohledem na čl. 122 odst. 5 a čl. 110 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že se dne 5. ledna 2014 v Bangladéši konaly všeobecné volby pod záštitou prozatímní vlády, kterou vede její staronová předsedkyně Šajch Hasína Vadžidová, jež v roce 2011 prostřednictvím 15. dodatku k ústavě zrušila bangladéšskou tradici nestranné úřednické vlády;
- B. vzhledem k tomu, že rok 2013 byl údajně nejnásilnějším rokem v historii nezávislého Bangladéše a předvolební i volební období bylo poznamenáno všeobecným násilím, blokádami, stávkami a zavražďováním voličů zosnovaným zejména opozicí a od začátku roku 2013 bylo zabito více než 300 lidí a přinejmenším 18 z nich v den voleb, což vedlo k ochromení křehkého bangladéšského hospodářství;
- C. vzhledem k tomu, že volby bojkotovala opoziční koalice, v jejímž čele stojí Bangladéšská národní strana (BNP), která trvala na zachování nezávislé úřednické vlády, což vyústilo v jasné vítězství vládnoucí Lidové ligy (Awami League), protože ve více než polovině volebních obvodů neměli její členové žádného protikandidáta a volby provázela nízká volební účast; vzhledem k tomu, že volební komise musela podle neověřených zpráv ve

¹ Přijaté texty, P7_TA(2013)0516.

² Přijaté texty, P7_TA(2013)0230.

³ Přijaté texty, P7_TA(2013)0100.

⁴ Přijaté texty, P7_TA(2013)0027.

více než 300 volebních místnostech hlasování pozastavit kvůli násilnostem;

- D. vzhledem k tomu, že dvě nejsilnější bangladéšské strany proti sobě dlouhodobě brojí a vzájemně si nedůvěřují, čímž by mohly ohrozit výrazný sociální a hospodářský pokrok, kterého Bangladéš v posledním desetiletí dosáhl;
- E. vzhledem k tomu, že mise OSN, která měla za úkol vyjednat kompromisní řešení situace a v jejímž čele stál Óscar Fernández-Taranco, zakončila svou pětidenní návštěvu země dne 5. října 2013, aniž by dosáhla nějakého výraznějšího posunu;
- F. vzhledem k tomu, že generální tajemník OSN Pan Ki-mun vyjádřil lítost nad tím, že strany před začátkem voleb nedošly k žádné dohodě, a vyzval je, aby zajistily mírovou atmosféru, „ve které lidem nebude odíráno právo na shromažďování a svobodu projevu“;
- G. vzhledem k tomu, že EU má s Bangladéšem dobré, dlouhodobé vztahy, založené mimo jiné i na dohodě o spolupráci v oblasti partnerství a rozvoje; vzhledem k tomu, že EU do země nevyslala volební pozorovatelskou misi, protože nebyly splněny podmínky pro uskutečnění reprezentativních voleb vzhledem k absenci opozičních kandidátů;
- H. vzhledem k tomu, že bangladéšská volební komise prohlásila volby za svobodné, spravedlivé a důvěryhodné, a k tomu, že nová vláda v čele se znovuzvolenou předsedkyní Šajch Hasínou Vadžidovou již složila přísahu; vzhledem k tomu, že volební účast byla velmi nízká, 40% podle vládních údajů, 20% podle diplomatů působících v Dháce a ještě nižší podle představitelů opozice;
- I. vzhledem k tomu, že čelní představitelce opozice Chálidě Zijáové byla omezena svoboda pohybu a v nedávné době došlo i k zatčení dalších význačných členů strany BNP, jejich přívrženci byli údajně nuceni vyhledat úkryt ze strachu z represálií;
- J. vzhledem k tomu, že opoziční strana BNP se i nadále snaží spolupracovat se stranou Jamaat-e-Islami a odštěpenou skupinou Hefazat-e-Islam, která je považována za hlavního strůjce násilí;
- K. vzhledem k tomu, že se dne 12. prosince 2013 čelní představitel strany Jamaat-e-Islami Abdul Quader Molla stal prvním člověkem, který byl popraven za válečné zločiny spáchané v průběhu bangladéšské války za nezávislost, a k tomu, že soudní řízení bangladéšského mezinárodního trestního tribunálu byla ostře diskutovaným volební tématem, přičemž nad šesti ze sedmi odsouzených byl vynesena rozsudek smrti;
- L. vzhledem k tomu, že v průběhu voleb i po jejich skončení čelily tisíce státních příslušníků ze zranitelných menšinových skupin (zejména hinduisté) násilným útokům a vyhánění z domovů, přičemž tyto činy na základě nepodložených informací páchali převážně radikálové ze strany Jammata e-Islami, částečně z důvodů souvisejících s procesy mezinárodního tribunálu, protože velká část žalujících vyznávala právě hinduismus;
- M. vzhledem k tomu, že přinejmenším jeden ze svědků mezinárodního trestního tribunálu, Mustafa Howlader, byl zabit ve svém domě dne 10. prosince 2013;
- 1. rozhodně odsuzuje zabíjení a všeobecné násilí, které se po celé zemi šířilo před začátkem voleb v lednu 2014 i v jejich průběhu, zejména pak útoky na náboženské a kulturní

menšiny a další zranitelné skupiny; vyjadřuje vážné znepokojení nad ochromením každodenního života v Bangladéši kvůli stávkám a blokádám a nad spory mezi oběma politickými tábory;

2. vyzývá bangladéšskou vládu, aby neprodleně ukončila všechny represivní metody, které bezpečnostní síly využívají, včetně svévolného používání ostré munice a mučení osob ve vazbě, a propustila opoziční politiky, kteří se stali oběťmi svévolného zatýkání; naléhavě vyzývá k urychlenému, nezávislému a transparentnímu vyšetření nedávných případů násilných úmrtí v době před volbami i po nich a žádá, aby pachatelé těchto činů, a to i příslušníci bezpečnostních sil, byli vydáni spravedlnosti;
3. vyzdvihuje fakt, že Bangladéš má pověst země, kde v rámci sekulárního státu žije tolerantní společnost, a vyzývá bangladéšské orgány, aby ohrožovaným etnickým a náboženským skupinám poskytly zvýšený stupeň ochrany a zajistily efektivní stíhání všech podněcovatelů násilí mezi komunitami;
4. vyslovuje upřímné politování nad tím, že se bangladéšskému parlamentu ani politickým stranám nepodařilo uzavřít dohodu o volebním mechanismu bez omezení přístupu, a vyzývá bangladéšskou vládu i opozici, aby jim šlo v první řadě o blaho Bangladéše jako země a našly kompromis, který by dal Bangladéšanům možnost vyjádřit svou demokratickou vůli reprezentativním způsobem; domnívá se, že by vláda i opozice měly zvážit všechny možnosti včetně předčasných voleb, pokud s tím budou všechny legitimní politické strany souhlasit, a nabídnout voličům možnost volby;
5. vyzývá EU, aby využila všech dostupných prostředků a tento proces podpořila, pokud o to bude požádána, a aby uplatnila všechny své zdroje, zejména evropský nástroj pro demokracii a lidská práva a nástroj stability; také vyzývá Ředitelství pro podporu demokracie, aby se Kancelář pro podporu parlamentní demokracie ve svých aktivitách zaměřila především na Bangladéš;
6. domnívá se, že v zájmu budoucnosti Bangladéše je nutné, aby si strany, které se považují za demokratické, budovaly vzájemný respekt; naléhavě vyzývá stranu BNP, aby se jednoznačně distancovala od stran Jamaat-e-Islami a Hefazat-e-Islam;
7. zdůrazňuje, že strany, které se uchylují k teroristickým činům, by měly být zakázány;
8. bere na vědomí, že mezinárodní trestní tribunál hraje i přes své zásadní nedostatky důležitou úlohu při poskytování nápravy a uzavírání případů v souvislosti s oběťmi války za nezávislost Bangladéše a s těmi, které tato válka zasáhla;
9. je však znepokojen skutečností, že v Bangladéši narůstá počet odsouzených k trestu smrti, a to kromě zmíněných šesti osob odsouzených mezinárodním trestním tribunálem, a zejména faktem, že bylo za krvavou vzpouřou v roce 2009 k smrti odsouzeno 152 vojáků, a také nedávnou popravou Abdula Quadera Molly; vyzývá vládu i parlament, aby trest smrti zrušily a změnilly všechny rozsudky smrti na tresty mírnější; vyzývá také příslušné orgány, aby neprodleně vytvořily efektivní mechanismus na ochranu osob svědčících před mezinárodním trestním tribunálem;
10. vyzývá také vládu, aby přezkoumala zákon o informačních a komunikačních technologiích a zákon o boji proti terorismu, které poslední vláda zpřísnila, takže mohou vést k svévolnému trestání občanů;

11. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, Evropské službě pro vnější činnost, místopředsedkyni Komise / vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi OSN, Radě OSN pro lidská práva a vládě a parlamentu Bangladéše.